

Aylardan Temmuz

02-22 Temmuz 2022

Altmış yıllık yaşamımda yazı yazarken bu denli zorlandığımı anımsamıyorum. Konuyla ilgili her yeni metin okuduğumda, her görsel kayıt izlediğimde saatlerce kendime geledim. Temmuz ayının sonu oldu, yazı ancak bitebildi. Temmuz ayı ve onunla bağlantılı sanat dünyasına yönelik katliam...

Bilinen ilk takvimde, yani on ay üzerinden hesap edilen Romulus Takvimi'nde yılın ilk ayı Mart olunca 'Temmuz'a, "beşinci ay" anlamında Latince *Quintilis* denirmiş. MÖ 173 yılından sonra geliştirilen Roma Takvimi'nde yıla, Ianuarius ve Februarius (Ocak ve Şubat) eklenince Temmuz, yedinci aya kaymış. Romalı devlet adamı Gaius Julius Caesar'ın, Mısır takvimini örnek alarak başlattığı ve MÖ 45 yılından sonra yürürlüğe giren Jülyen Takvimi'nde - günümüzde onun yerini büyük ölçüde Miladî Takvim yani Gregoryen Takvimi almıştır - yedinci ayın adı *Iulius*, yani July/Juli olarak adlandırılmaya başlanmış. O şekilde de günümüze kadar devam etmektedir (bkz. Time and Date).

Tarih boyunca yılın her ayında olduğu gibi Temmuz ayının her bir günü de insan evladının doğumlarına, ölümlerine, katliamlarına, anlaşmalarına, özgürlük mücadelesine, bilimsel ve sanatsal gelişimine olduğu gibi doğanın afetlerine de tanıklık etmek zorunda kalmıştır. Oğuz Tümbaş, Temmuz ayı ile bağlantılı edebiyat dünyasında iz bırakanları güzel bir yazı ile anımsatmış. Okumakta olduğunuz yazıda ise 2 Temmuz 1993'te sanatçıları hedef alan katliamda kaybettığımız İNSANLAR eserleriyle anılacak. Aslında Temmuz aylarında pek çok acı yaşandı, örneğin 20.07.2015 Suruç Katliamı'nda İŞİD'in canlı bombacısının füneyi ateşlemesiyle 33 sosyalist genç insanın yaşama acı şekilde veda etmesi. Ancak bir edebiyat bilim insanı olarak bu yazıyı, eserleriyle toplumun ufkunu açan sanatçılarla sınırlayacağım.

Temmuz ayı ülkemizde; çiftçi için hasat zamanını, ortalama insan için sıcağı ve denizi çağrıştıırken vicdan sahibi insanların gönlünde ve zihninde bunun yerini **Sivas Katliamı**nın yarattığı acı almıştır. 2 Temmuz artık mutlu anların takvimi olmaktan çıktı. Nişan, düğün ve açılışlar 2 Temmuz'un etrafından dolanarak gerçekleştirilmeye çalışılıyor. 2 Temmuz 1993'de hepimizin gözü önünde Sivas'ta gerçekleştirilen Pir Sultan Abdal Şenlikleri'ne katılan yazın, ses ve halkoyunları sanatçıları, konakladıkları Madımak Oteli'nde Cuma namazı çıkışı otele yönelen linç kültürüne teşne kalabalık bir grup tarafından saatlerce kuşatıldı, böyle bir psikolojik işkenceden sonra kaldıkları otelde ateşe verildiler. Kültürel değerleri ayakta tutmaya çalışan şenliğin konukları olan sanatçılar alevler içinden gelen ölümün gözüne baka baka kendilerini onun kucağına bırakmak zorunda kaldılar. OTUZ ÜÇ insanın ve iki otel çalışanının çığlıkları sağır kulaklara ulaşmadı, sorumluları adalet önünde hesap

vermedi, hatta korundular. Ve sanatçılara yaşatılanı anımsatacak bir UTANÇ müzesi dahi oluşturulmadı.

Değil 33 can, tek bir sevdiğinizi kaybetmenin verdiği acıyı düşünün. Dört aile ayrıca ikişer ferdinin acısını yaşadı. Rakamla “33” yazınca, iki tuş vuruşu ile bitiyor. Kaybedilen her bir canı bir de şöyle somutlaştıralım:

Nesimi Çimen (67 yaşında, şair, sanatçı,)	BİR İNSAN
Asım Bezirci (66 yaşında araştırmacı, yazar)	BİR İNSAN
Metin Altıok (52 yaşında, şair, yazar)	BİR İNSAN
Muhlis Akarsu (45 yaşında, sanatçı)	BİR İNSAN
Behçet Sefa Aysan (44 yaşında, şair)	BİR İNSAN
Edibe Sulari (40 yaşında, sanatçı)	BİR İNSAN
Muhibe Akarsu (35 yaşında, misafir)	BİR İNSAN
Uğur Kaynar (37 yaşında, şair)	BİR İNSAN
Asaf Koçak (35 yaşında, karikatürist)	BİR İNSAN
Erdal Ayrancı (35 yaşında, yönetmen)	BİR İNSAN
Muammer Çiçek (26 yaşında, aktör)	BİR İNSAN
Mehmet Atay (25 yaşında, gazeteci-fotoğrafçı)	BİR İNSAN
Hasret Gültekin (23 yaşında, şair, sanatçı)	BİR İNSAN
Gülsüm Karababa (22 yaşında, sanatçı)	BİR İNSAN
Carina Cuanna (23 yaşında, Hollandalı gazeteci)	BİR İNSAN, BİR MİSAFİR
Asuman Sivri (16 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Menekşe Kaya (17 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Özlem Şahin (17 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Nurcan Şahin (18 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Belkıs Çakır (18 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Serpil Canik (19 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Yasemin Sivri (19 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Serkan Doğan (19 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Handan Metin (20 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Yeşim Özkan (20 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Ahmet Özyurt (21 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Murat Gündüz (22 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Huriye Özkan (22 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
İnci Türk (22 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Sait Metin (23 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Gülender Akça (25 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN
Sehergül Ateş (30 yaşında, halk oyunları sanatçısı)	BİR İNSAN

2 Temmuz 1993, Sivas'ta katledilenler

Bir de bunlardan ayrı tutacağım iki kişi var; oteldeki insanları yakmaya gelirken canlarından olanlar. Onlar da insan, ancak tıpkı dışarda bekleyen, ahlaktan ve insanlık duygusundan yoksun güruh gibi suçlular. 1993'ten beri SHP-DYP iktidarından bu yana birçok makamda farklı isimler yer aldı, değişen iktidarların süreci hakıyla yürüttükleri konusunda kamuoyuna gerekli güven verilemedi. Yargı bürokrasisi ve hâkimler nezdinde farklı grupların egemen olduğu haberleştirildi, hiçbir dönemde yargılamanın adilane yürütüldüğüne dair kamuoyunda olumlu bir kanaat oluşmadı. En önemli faillerden Cafer Erçakmak'ın, olaydan 20-25 sene sonra - bütün bu yıllardır hakkında yakalama kararı olduğu halde (!) - tüm süreç boyunca Sivas'ta yaşamaya devam ettiği ancak öldüğünde ve defni sırasında ortaya çıktı. Davanın zaman aşımını engellemek, Madımak'ı müze yapmak ve 33 CANI anmak üzere düzenlenmek istenen törenlerin ilgili makamlarca yasaklanmasıyla 29 yıldan beri kamuoyunda yaratılan güvensizlik pekiştiriliyor.

Ya bizler? Neden Gezi Parkı'ndaki ağaçların sökülüp yerine AVM yapmak isteyen İBB'ye karşı, ağaçları korumak üzere kendiliğinde yollara düşen duyarlı bireyler gibi davranamamıştık?

Erasmus Programı kapsamında Almanya'daki bir üniversitede ders vermek üzere sabahın erken saatlerinde Atatürk Havaalanı'na arabayla yol alırken topraktan fıskıran çiçekler gibi duyarlı İstanbulluların yaya olarak yollarda çoğalarak nasıl Gezi Parkı'na doğru ilerlediklerine şahidim. Peki, bizler neden bulunduğumuz yerden her birimiz arabalara atlayıp Sivas'ta İNSANLARA kalkan olmaya gitmedik? 'Devlet korur', anlayışı mı hâkimdi? Gitmek isteyenleri de – okuduğum anılardan öğrendiğim kadarıyla - Pir Sultan Abdal Şenlikleri'ne katılan ve otelde "güvende" olduklarını sanan Sanatçı-Canlar engellemiş. Din adına şeriat çağrısı ile orada bulunanlar 'laik devletten ve devletin gücünden' korkmuyorlardı, çünkü pek çok makamda onları destekleyenler oturuyordu; korkanlar yine laiklerdi. Örnekler ortaya koyuyor ki İslami yönetim talebinin, hem sıradan 'cahil' halktan hem de 'mürekkep yalamış' mevki sahibi kişilerden taraftarları bulunuyor.

O gün, o saatlerde o acımasız güruhu engelleyecek devlet yoktu; akliselim insanların, sivil toplum örgütlerinin, barışçıl grupların havsalası almadı, olayın o düzeye getirileceğini. 2 Temmuz 1993'te yapamadıklarını 29 yıldan beri yapmaya çalışıyorlar: Onları toplumsal hafızalarda asırlar boyu yaşatacak kararlılık gösteriyorlar. Bu gücü onlara, Sivas'ta Anka kuşu gibi eserleriyle küllerinde yeniden doğan sanatçı ve yazarlar veriyor. Örneğin müzik kulağı olmayan biri dahi 22 yaşındaki HASRET GÜLTEKİN'in (1971-1993) "Bir insan ömrünü neye vermeli" şiirlerine kapılıp gitmez mi?

"Bir insan ömrünü neye vermeli/ Harcanıp gidiyor ömür dediğin/ Yolda kalan da bir yürüyen de bir/ Harcanıp gidiyor ömür dediğin// Yüreğin ürperir kapı çalınca/ Esmeyen yelinden hile sezerler/ Künyeler kazılır demir sandıkta/ Savrulup gidiyor ömür dediğin [...]"

Hasret Gültekin'in hiç yüzünü görmediği oğlu bugün 28 yaşında. Yeter Gültekin, eşi Hasret Gültekin'in yasını tutacak vakit bulamaz. Oğlu Roni Hasret'in sağlığı ile ilgilenmek, sürüp giden duruşmaları takip etmek, Madımak Katliamı'nda katledilenlerin yakınlarını örgütlemek ve bıkip usanmadan yaşananları toplumsal hafızada canlı tutmak için basınla düzenli diyalogda olmak. Sadece iki yıl evli kaldığı eşi Hasret Gültekin ona ve sevenlerine yaşamı, ölümü, mücadeleyi, aşkı ve hele de bu topraklarda yaşanan ve Suruç'ta, Ankara Gar'da yaşanacak zulüm ve katliamı sanatçı öngörüsüyle aktarmış:

"Güle Yel Değdi /Güneş Olursa/ Cana Ten Değdi /Ateş Olursa//

Oy Beni Beni Beni /Kanlar Otağı /Oy Beni Beni Beni/ Dertler Ortağı
Toprak//

Bir Bak Şu Göğe/ Umut Doludur/ Bulandı Kanar/ Zulüm Yoludur"

Sanatçılar, gerçeklikten kopuk değiller. Sevgiyi de umudu da zulümü de yaşamın içinden tanıyorlar. Ama aşkı ve sevgiyi, yani güzel olan her şeyi paylaşmasını da biliyorlar. Tıpkı, 52 yaşına demir atan şair-yazar METİN ALTIOK'un "Kuşlu Gazel" şiirinin sadece iki beyitini alıntılıdığım mısralarında ifade bulduğu gibi:

“Koyup zarfın içine, üstünü acıyla pulladım
Sana bir sevinçlik menevişli kuş yolladım

Son kuşlarımdı bunlar, dedim telef olmasın
Geçti artık göğsümde kuş barınmaz anladım”

Mazlum Çimen'in bestelediği bu Altınok şiirinde dile getirildiği gibi, her bir sanatçı ve yazar, yaşamdan koparılmadan önce mirasını ve ömürleri kadar anılarını devretmiştir. Bu sanatçılara bireysel ağıt yakıp şehit mertebesine koyarak teselli olmayı düşünmemeliyiz. Onlar, Erzincan kökenli 66 yaşındaki araştırmacı-yazar ASİM BEZİRCİ'nin 1944'te kaleme aldığı “Hayat Efsanedir” adlı üç kıtalı şiirinin üçüncü kıtasında ifade ettiği gibi zaman olgusunu kendi eksenlerinde durdurmuş sanatçılardır.

“Zaman kalbimizde can vermiş gibi,
En güzel renklerle süslenir mekân...
Suda aksimizle, havuzun dibi
'Hayat efsanedir' diyordu her an!”

Yaşamı seven ve sanata gönül verenler şiddet yanlısı değildir. Kaderi, özlemi, çekilen çileyi kimi zaman doğrudan kimi zaman söz sanatlarıyla dile getiren, yaşanan vefasızlığı ilahi adalete havale eden insanlardır. Tıpkı 45 yaşının olgunluğunda yaşama veda etmek zorunda kalan ses sanatçısı MUHLİS AKARSU'nun, bestelerinde tarihe not düşecek dostça uyarılarda bulunmaktan kendini alıkoyamadığı gibi:

“Gel gardaşım ayrı gezme
Kula kulluk yakışır mı?
Zalıma boynunu eğme
Kula kulluk yakışır mı?”

/.../ Yirminci asırda hele
Kula kulluk yakışır mı?/.../

Akarsu darda kalsa da
Dünya halkı hep ölse de
Bunun sonu ip olsa da
Kula kulluk yakışır mı?”

Soyadları Akarsu'yu tamamlayan isimdeki üç kız evlat, Pınar, Çınar ve Damla, 1993'te Sivas Katliamı'nda sadece en olgun, en verimli çağlarında olan babaları Muhlis Akarsu'dan değil, ona Pir Sultan Abdal Şenliği'nde eşlik eden 35 yaşının tazeliğindeki anneleri Muhibe Akarsu'dan da yoksun kaldılar. Muhlis Akarsu, insanlık onuruna yakışmayan davranıştan kaçınması için halkı uyaran ozan geleneğinden gelmekte ve Anadolu topraklarında ozanlara yaşatılan zulmü bilmekteydi. Adına şenlik düzenlenen Pir Sultan Abdal da 16.yüzyılda darağacında can vermiş; 13./14.yüzyılda yaşamış olan Nesimi'nin ise derisi yüzülmüştür.

Aynı ozan geleneğinde gelen, güçlü kişiliği, şiirleri, besteleri ve sanatçı dostları ile yaşadığı anekdotlarla tanınan, çok yönlü sanatçı Mazlum Çimen'in babası 67

yaşındaki NESİMİ ÇİMEN de tutuculuktan değil, güzel olanın eksikliğini duyumsadığı toplumun değerlerinde yaşanan çöküşü/decadance'ı hüznle kaleme alır:

“Bozuldu dünyanın lezzeti tadı
Gel göçelim gönül gidelim burdan
Sevginin saygının kalmadı adı
Gel göçelim gönül gidelim burdan

Arifler azaldı kalmadı kâmil
Hani sohbet ehli, nerde ehli dil
Her ne arar isen bir güruh cahil
Gel göçelim gönül gidelim burdan [...]

Nesimi Çimen, bahsettiği “güruh cahilin” toplumda giderek arttığını görecektedir kadar iyi gözlemci ve öngörülü. İşte Madımak Oteli'ni kuşatan o 15 000'i bulan güruh içinden kaç kişi, her zaman 44 yaşında kalacak şair ve doktor BEHÇET SEFA AYSAN'ın “Yarın Diye Bir Şey Var” adlı şiirin mısralarında ifade edildiği gibi umudu, iyiliği, yaşama farklı boyutlarda bakmayı, daha özlü anlatacak alternatif bir şiir yazabilir?

“bilirim yarın diye bir şey var
çeliğin su katılmamış yanı
ırmakların geçilecek, fırtınaların dinecek
bir yanı var/ ömrümüzün/ belki bir gün gülecek.
selam verip/ selam alacak
barışa kardeşliğe
hep tok yatan/ çocuklar görecektir
el ele/aşklar, omuz omuza dostluklar
ne dikenli teller olacak/ ne tanklar tüfekler
ne tüberküloz kalacak/ ne lösemi [...]

Kötülüğün olmadığı bir dünya hayal eden 33 birbirinden değerli sanatçı-insan, bizler saatlerce televizyon karşısında kıvranarak ama umutla, her an kolluk kuvvetleri saldırıya engel olacaklar diye beklerken onlar KÖTÜLÜĞÜN eline düştü. Şiddeti değil, sevgiyi seçmişlerdi. Her sanatçı dünyayı kendi deneyimleriyle algılar ve yansıtır. Örneğin, 38 yaşını karşılayamayan şair UĞUR KAYNAR “Bir Sevdaya Destandır” adlı şiirinde sevginin coşkusunu söz sanatları ile dillendiriyor:

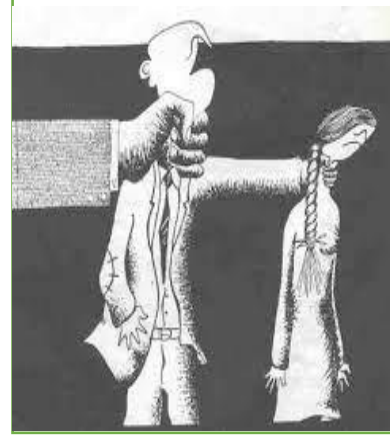
“Güneş batışlarını
ay ışığına teslim edip,
heyecanla bindik
kuş kanadına.
İndik mavilerden,
koynumuzda yıldızlar.
Bir zeytin dalına sığındık.”

33 sanatçı ve iki otel çalışanıyla birlikte sevgi ve barış da 2 Temmuz 1993'de katledildi.

Ahmet Öztürk (21 yaşında, otel görevlisi)
Kenan Yılmaz (21 yaşında, otel görevlisi)

BİR İNSAN
BİR İNSAN

Geride, acılarını yine sanatla dile getiren sevenleri kaldı. Tıpkı Âşık Davut Sulari'nin 40 yaşında dumanlara teslim olan kızı EDİBE SULARİ'ye yeğenin ve 22 yaşın güzelliğiyle zalimlerin elinde solan GÜLSÜM KARABABA'ya kardeşinin ağıt değil özlemle seslenişi kaldı.

Yaşama, yönetmen olarak tutunmaya çalışan 35 yaşında ERDAL AYRANCI ve 25 yaşındaki gazeteci-fotoğrafçı MEHMET ATAY, ayrıca ülkemizde misafir olan 23 yaşındaki Hollandalı gazeteci CARİNA

CUANNA yaşamı paylaştıkları insanlara olumlu katkıdan başka ne yapabilirlerdi? Yazarlara yoldaşlık eden 35 yaşındaki karikatürist ASAF KOÇAK'ın çizimleriyle, toplumda alttan alta büyüyen vahşeti ve şiddeti önceden görüp paylaşması mı korkuttu?

Pir Sultan Abdal Şenliği'nde halk oyunları veya semah gösterisi ile katkı sunacak ve ne hazin ki hep 16-30 yaş aralığındaki kalacak pırıl pırıl genç insanlar, umutları ve gelecek hayalleri ile önce saatlerce fanatik selin şiddetine ve acımasızlığına katlanıp sonra da gözlerimiz önünde 02 Temmuz 1993'de ateşe teslim oldular.

Ve...

Koray Kaya (12 yaşında)

BİR ÇOCUK, BİR İNSAN

Geleceğimiz olan gençlerimizi katliamlardan koruyamayan hatta feda eden bir ülke olduk. 02 Temmuz 1993 Sivas Katliamı acı vermeye devam etmektedir.

Çünkü, yürütme, yargı ve kolluk kuvvetleri, ülke vatandaşlarını gelişen şiddet tehlikesine ve tehdidine karşı koruyamamıştır.

Çünkü, 02 Temmuz 1993 Sivas Katliamı'ndan yaklaşık bir ay önce 3-4 Alman ırkçı fanatik, 29 Mayıs 1993 günü Almanya'da Solingen kentinde göçmen Türklerin kaldığı bir evi ateşe verdi. Almanya'nın kolluk güçlerinde saptanan ihmellere rağmen devlet, kendi güvencesi ve sorumluluğu altındaki vatandaş veya göçmen insanların can güvenliğini sağlayamadığından doğan yetersizliğini telafi etmeye çalıştı. Evde dört insan yaşama veda ederken, geride kalan yakınları, Türkiye toplumu ve olaydan haberi olan hümanist yeryüzü insanları katillerin cezalanması, olay yerinin müzeye dönüştürülmesi ve her yıl başta Solingen olmak üzere birçok yerde anma törenlerinin gerçekleştirilmesini sağladı. Yaşanan acıyı dindirmek için atılan bu adımlar, yaşananlara duyulan üzüntüye, mağdur yakınlarına karşı özre, bu tür canavarca eylemlerin caydırıcılığa bir işaret olup geride kalan yakınlarını teselli etmekte, acılarının kabuk bağlamasını sağlamaktadır.

Web sayfamın Ağustos 2022 yazısı Levent Gültekin'in *Yaklaşan Kasırga* (2022) adlı eserinin yorumu olacak. Gültekin, Amin Maalouf'tan bir alıntı yapmış. Maalouf, genel

olarak dindar insanların ille de ahlâklı olmadıklarını, ifade ediyor. Oysa “önemli olan ahlâklı olmaktır. Dini referans almak ise ahlâkın önünde engel. Dini rehber alınca başka bir şeye gerek duymuyor” diye devam ediyor (Maalouf, alıntılıyan Gültekin 2022: 24-26)”. Dini, bireysel yaşamımıza; ahlâkı ise toplumsal ilişkilerimizde rehber edinmek için gerçek bilimsel ve demokratik eğitim felsefesi - gecikmiş olsak dahi - ilk hedefimiz olmalı.

Temmuz ayı her zaman katliamlar ayı değildi. Umudun, mücadelenin ve gelecek kuşakların ayıydı/adıydı da. Hasan Hüseyin Korkmazgil’in kısmen ataerkil bakışını da içeren ama kötülükle mücadele edecek yeni kuşak gençliği ve ona bıraktığı mücadele mirasını dillendirdiği şiirinde olduğu gibi:

“Bir oğlum olacak adı Temmuz
öfkede benden fırtına
sevgide deniz

/.../

ben direndim yorulmadım
o yorulup yıkılmayacak”.

Kendini ve cebini değil toplumu düşünen ahlâklı sanatçılar, yazar ve araştırmacılar açık olan gönül gözleri ile öngörülerini, umut ve dirençlerini paylaşmışlar ve paylaşmaya devam edecekler. Evet, yorulup yıkılmadan. Ancak yeni kuşaklara, ne Hıristiyanlıktaki “İlk Günah” gibi dini, ne de toplumsal yaşamda işlediğimiz suçların sorumluluğu gibi dünyevi miras bırakalım. Diğer taraftan biliyoruz ki insan evladı mücadele etmeden de duramaz. Sevgi duyup umut bağladığımız ve mücadele kültürü aktardığımız gençliğimiz için evrensel boyutta küresel ısınmanın neden olduğu iklim değişikliğine, savaş endüstrisini durduracak, otoriter rejimleri engelleyecek, toplumsal önyargıları zayıflatacak çözümler bulmak için enerjimizi harcamalıyız.

Tüm bu yaşananlarda tabii ki yedinci ay olan Temmuz’un suçu yok, suç ve sorumluluk sadece gaybana katliamcılarda, sadece gaybana erkde.

“Haziran’da ölmek zor”, tıpkı Temmuz’da olduğu gibi...

Aziz Nesin	05.07.1995 Gazeteci, mizah yazarı
Kemal Sunal	03.07.2000 Sinema oyuncusu
Rıfat Ilgaz	07.07.1993 Şair, romancı ve öykü yazarı
Suat Derviş	23.07.1972 Yazar, gazeteci
Heinrich Böll	16.07.1985 Alman yazar
Johann Sebastian Bach	28.07.1750 Alman besteci
Anton P. Tschechow	15.07.1904 Rus oyun yazarı

Neyse ki Temmuz’da doğanlar da var...

Arif Damar	23.07.1925 Şair
Suna Selen	01.07.1939 Sinema sanatçısı
Franz Kafka	03. 07.1883 Avusturyalı yazar
George Sand	01.07.1804 Fransız Yazar

Kaynakça

BİANET Bağımsız İletişim Ağı. “Sivas Katliamında Hayatını Kaybedenler Madımak Önünde Anılacak”, 01 Temmuz 2019, <https://m.bianet.org/bianet/insan-haklari/209958-sivas-katliaminda-hayatini-kaybedenler-madimak-onunde-anilacak>

Gökçer Tahincioğlu. *T24 Bağımsız İnternet Gazetesi*. “25 soruda Sivas Katliamı ve yargı skandalları: UnutMADIMAKlımda...”, 02 Temmuz 2021

Hasan Hüseyin Korkmazgil. “Bir Oğlum Olacak Adı Temmuz”, Seslendiren Abdullah İnce, 30.03.2020, <https://www.youtube.com/watch?v=hXDGVAyvY5A>

Levent Gültekin. *Yaklaşan Kasırga*, İstanbul: 2022.

Schriftsteller gestorben [Vefat eden yazarlar]

<https://buchszene.de/schriftsteller/gestorben-in-2019/>;

<https://buchszene.de/schriftsteller/gestorben-in-2021/>;

<https://buchszene.de/schriftsteller/gestorben/>

Simas Dergi. “Temmuz Ayı Edebiyat Ajansı”, 2017,

<https://www.simasdergi.com/bilgi-temmuz-ayi-edebiyat-ajandasi-71.html>

Time and date. “Warum heißt der Juli Juli?” [Temmuz’un adı neden Temmuz?],

<https://www.timeanddate.de/kalender/monate/juli>, ve “Der römische

Kalender” <https://www.timeanddate.de/kalender/roemischer-kalender> [Son erişim 25.6.2022].

Oğuz Tümbaş. “Edebiyatımızın Temmuz ayı terkleri”, 01 Temmuz 2009,

<http://blog.milliyet.com.tr/edebiyatimizin-temmuz-ayi-terkleri/Blog/?BlogNo=189111>

T24 Bağımsız İnternet Gazetesi. “Sivas Katliamı'nın üzerinden 29 yıl geçti: Neler yaşandı, kim ne dedi?”, 02 Temmuz 2022, <https://t24.com.tr/haber/sivas-katliami-nin-uzerinden-29-yil-gecti-neler-yasandi-kim-ne-dedi,1044028>